

Esiatendusi vabariigi teatrites

Ei saa just kiidelda, et meil oleks oma rahvuslik laste-opper; paljude heelloomingu žanrite ning vormide vahel on lastele kirjutatud ooper jäänud paratamatult Tuhkatriinu osasse. Nüüd aga lisandub olemasolevale kahele (E. Kapi «Talvemuinasjutt» ning R. Pätsi «Kaval-Ants ja Vanapagan») kolmas — Anatoli Garšneki «Vägev võlur» (Eno Raua libretto).

Noorim teatriküllastaja ootab kärsitusega oma tükki ning lausa kibeleb muusikateatri järele. Sellest räägib ka ballett «Doktor Ai-ai-ai» kolmekordne edu RAT «Estonias» (kahel korral Boriss Fensteri, viimati Herman Gorohhovnikovi koreograafiaga). Seekord võttis teater initsiatiivi oma kätte: Anatoli Garšneki uus lasteopper valmis «Estonia» tellimusel ja tihedas koostöös autoriga. Esiefendused on täna ning esmaspäeval, 7. oktoobril.

«Vägevat võlurit» võiks nimetada ka ballettooperiks; selles on tantsul tihti sisuliselt otsustav tä-

„VÄGEV VÕLUR“

hendus. Samal ajal on ooper küllaltki nõudlik vokaali poolest. Need omadused teevad «Vägevast võlurit» teose, mille abil noor teatriküllastaja võib loomulikult ja täie arusaamisega astuda sõsaržanrite — ooperi ja balleti mõistmise poole. Muusika annab väga erinevate tegelaste karaktereerd portreed. Samal ajal jääb heellooja truuks rahvalaululisusele, mis eriti peategelasele Ellele annab erilise võlu. Muusika (ning kindlasti ka lavastuse!) mõju suurendab mitmesuguste heliefektide ja võimenduse kasutamine.

Tüki lavastamise initsiaatoriks oli RAT «Estonia» peanäitejuht Udo Väljaots.

...Tõuseb torm, tõstab õhku korstna ning katuse... Oitsev moonivälil osutub kummaliste olen-dite — Hüppajate eluasemeks...

Inimsööja lossi valvab leegitsev tulelohe... Lendavad ahvid, kes välgutavad silmi ning sibavad peenikeste keppjalgedega... Ohupall.

mis lõpuks vaprad rändurid koju viib... Kõigi nende ülesannete kallal jätkus peamurdmist lavastajal, kunstnik Lembit Roosil ning pealavameister Heinrich Tootsil. Parukate ning kostüümide valmistamisel kasutasid Serafima Gromova ja Leida Särev mitmeid uusi sünteetilisi materjale. Tegelased on ju küllalt ebaharilikud. Raudmees, Hernehirmutis, Inimsööja, Tulelohe, Vägeva Võluri õukondlased.

Rõõmu teeb muidugi see, et muinasjutt (Eno Raua libreto valmis A. Volkovi tuntud raamatu «Võlur Smaragdlinnast» ning F. Baumi filmi «Võlur Oz» ainetel) on värvikas ning tegevusrohke. Eno Raua lihtne ning kujundirikas tekst peaks jõudma iga väikese vaatajani.

Osatäitja?... Teater oli õnnelikus seisukorras selle poolest, et sai iga rolli jaoks vastavad osatäitjad. Tütarlaps Elle, usin, vapper ning uudishimulik tüdruk, on lavastuses Anu Kaal või Maarja Haamer.

Suurt huvi pakkus osatäitjatele (Eve Neem ja Urve Tauts) Hernehirmutise roll «Trubaduuri» Azucena pateetilisusest lihtsa, südameliku ning nupuka Hernehirmutiseni — võiks näida, et nende osade vahel on lihtsalt ületamatu kuristik. Seda enam aga on artistid leidnud karakterset oma kangelase lavalises liikumises, miimikas ja vokaalis.

«Vägeva võluri» tegelased nõuavad ju kõik oma, erilist: Lõvi pehmust ja «suurt kassi» plastikas (Lõvi osas on Ants Aasma ja Il-lart Orav); Raudmees (Edgar Härmsen) on algul päris liikumatu, alles õlitatult läheb ta tasapisi käima, rääkimata Koerast (Vello Viisimaa, Väino Aren ja Peeter Roos), Inimsööjast (Uno Kreen ja Mati Palm), Vägevast Võlurist (Enno Eesma ja Tiit Tralla) ning teistest muinasjututegelastest. Siin oli lavastajal abiks ka ballettmeister Mai Murdmaa, kelle seatud on «Vägeva võluri» tantsud.

Neid, tänu kellele uus ooper lavavalgust näeb, on palju. Koor-meistrid olid Uno Järvela ja Venno Laul, kontsertmeister Tekla Koha. Suurt ning tõhusat tööd partituuri kallal tegi dirigent Vallo Järvi, kelle taktikepi all ka terve etendus läheb.

Pildil: stseen «Vägeva võluri» lavastusest. Raudmees — Edgar Härmsen, Koer — Vello Viisimaa, Hernehirmutis — ENSV teeneline kunstnik Urve Tauts ja Elle — Anu Kaal.

G. Vaidla foto

LEHTI METSAALT

